

quest estudi. Cal valorar la utilització de les fitxes com a material del qual se'n dedueixen els moviments migratoris, ja que malgrat ésser una mostra fragmentària —tot i que capaç d'assenyalar les variables fonamentals— són un perfecte complement a les fonts estadístiques que forneix l'Institut Nacional d'Estadística, les quals assenyalen només l'origen dels immigrants.

Els immigrants vinguts a les comarques gironines —provinents en gran part d'Andalusia i Extremadura— s'han distribuït d'una manera molt desigual, més que res obeint a un fet bàsic: la recerca de llocs de treball. Cal assenyalar l'elevada atracció que exerceixen els pobles costaners i industrials, encara que en aquests últims —tal vegada per l'absència de noves vivendes o llurs preus prohibitius per a economies febles— la immigració ha format —i no pas voluntàriament— cossos a part de la població autòctona tals com Vila-roja, Germans Sàbat, Albergs Provisionals, etc

Que la immigració faci córrer rius de tinta i se la consideri el problema nacional número u de Catalunya no és una constatació gratuïta. Cal, per tant, treballar des de tots els àmbits, ja com diu Muntaner i Pascual al pròleg del llibre que estem comentant «tota investigació, estudi, recull de dades o comentaris sobre la immigració (...) serà una mostra més de la voluntat dels catalans d'aconseguir uns plantejaments col·lectius; aspiració que, com tot altre delit humà, exigeix un esforç continuat i sense desànim».

Ramon ALBERCH i FUGUERAS

PLA CASADEVALL, Pere

El Suro. Què és, per què serveix?

Barcelona, Universitat Politècnica de Barcelona, Diputació Provincial de Girona i Cambra de Comerç i Indústria de Girona, 1976, 388 pàgines.

Acurat estudi tècnic sobre el suro. Des de l'obtenció de la primera matèria a partir de l'escorça de l'alzina surera fins a l'anàlisi de les múltiples aplicacions d'aquest producte en la indústria l'autor va desgranant en els successius capítols tots els processos que comporta la seva elaboració i n'estudia les característiques químiques i les propietats físiques.

La importància del treball al nostre entendre rau en 1. La gran relació de la indústria del suro amb les nostres terres (encara en l'actualitat els productes de suro són la primera partida de l'exportació gironina). 2. L'escassa atenció i la manca d'estudis dedicada a aquest producte. 3. La descripció de la maquinària i els processos tècnics amb referència a la seva evolució històrica. 4. La participació prou notable de gi-

ronins en la millora de les tècniques de treball del suro i 5, la redacció en català d'aquesta precisa aproximació de caràcter fonamental tècnic.

En canvi i sense voler fer-ne cap retret en relació a la vàlua general del llibre creiem que una major interrelació d'aquesta anàlisi tècnica amb la realitat socio-econòmica del suro gironí hauria enriquit el treball. També trobem a mancar-hi una seriosa aproximació a la situació actual del suro gironí que algú hauria d'emprendre algun dia. Creiem que caldria aclarir molt bé la situació actual de crisi d'aquest sector que troba dificultats tant en la producció de la matèria prima (degradació dels boscos d'alzines sureres), com en la comercialització dels principals productes.

En tot cas voldriem que més que un retret aquests petits detalls crítics fossin interpretats com un estímul, i el propi senyor Pla s'animés a donar-nos una nova aproximació d'aquests temes preocupants i que en aquest utilíssim i gruixut volum s'ha deixat en el tinter.

Joaquim NADAL i FARRERAS

ANALES DEL INSTITUTO DE ESTUDIOS GERUNDENSES

Homenaje a Santiago Sobrequés Vidal; vol. XXII (1974-1975), Girona, CSIC-Patronat Eiximenis de la Diputació de Girona, 1976, 498 pàgines.

Volum miscel·lani que aplega trenta-un treballs dedicats a honorar la memòria del que fou insigne historiador gironí. No volem ara entrar en l'anàlisi detallada de cada un dels treballs que s'apleguen en aquest volum; es tracta solament de donar notícia d'aquesta publicació ara que la «Revista de Girona» inicia una secció d'informació bibliogràfica.

La importància de la notícia crec que es pot concretar en els següents punts: 1. Els «Anales» de l'IEG és la publicació científicament més sòlida de les que es publica a les comarques gironines i fins i tot de la majoria de les publicacions de caràcter local que es publiquen arreu d'Espanya. L'aparició d'aquest volum XXII avala una continuïtat exemplar de la que és creditor en molt bona part el Sr. Lluís Batlle i Prats, abnegat secretari de la publicació. 2, a través d'aquesta publicació troba continuïtat a través ja de més d'una generació la que Jaume Vicens Vives anomenà «escola històrica de Girona»; escola que si no respon al criteri restringit d'escola metodològicament homogènia, si que caracteritza un nucli d'investigadors mai interromput des de fa ja més d'un segle amb el punt en comú de la preocupació per enaltir la història local i connectar-la amb els grans corrents de la Història. 3, en aquest volum es fa